

Fundusze Europejskie

Пенсії та виплати по інвалідності в Польщі

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu

НАДАЄМО БЕЗКОШТОВНІ ПОСЛУГИ

Курси польської мови

на рівні: від A1 до B2

Допомога асистента першого контакту

щодо: індивідуальних питань, пов'язаних з перебуванням та працею в Польщі: системи освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, включаючи соціальні виплати, транспорту, податків та інших питань повсякденного життя в новій країні, правил продовження легального перебування в Польщі, легальної праці та працевлаштування громадян третіх країн.

Присяжний
переклад
документів

Юридична
консультація

Профільне
навчання

Консультація
психолога

Інтеграційні
зустрічі

Адаптаційні
зустрічі

Допомога в
профорієнтації

ЗАПРОШУЄМО

Шановні пані та панове,

Пропонуємо вашій увазі освітню брошуру про права та обов'язки іноземців, які перебувають у Польщі. Ця публікація підготовлена з метою полегшення Вашого повсякденного життя в новій країні, яка, можливо, стане Вашим новим домом.

Зібрана тут інформація допоможе Вам розібратися в найважливіших аспектах життя в Польщі - як формальних, так і правових, соціальних і звичаєвих. Ми сподіваємося, що інформація, яка в ній міститься, полегшить Вашу адаптацію та повсякденне життя в нашій країні.

Якщо після прочитання брошури у Вас виникнуть сумніви щодо представлених положень або Ви потребуєте додаткової допомоги, радимо звернутися до Центру Інтеграції Іноземців в Зеленій Гурі.(ЦІІ). У ЦІІ ви отримаєте безкоштовну та професійну допомогу від асистентів першого контакту. Крім того, в Центрі можна користуватися комп'ютером та Інтернетом, що може бути корисним при вирішенні офіційних питань або пошуку інформації.

Пам'ятайте, що знання своїх прав та обов'язків має вирішальне значення для вашої повної інтеграції та комфорту в новому середовищі. Бажаємо вам успіхів та удачі в Польщі.

Колектив Центру Інтеграції Іноземців Зелена Гура

Пенсії та виплати по інвалідності в Польщі

Заклад соціального страхування (ZUS)

ZUS є державною організаційною одиницею зі статусом юридичної особи. Це найважливіша установа польської системи соціального страхування. У своїй нинішній формі ZUS діє на підставі Закону від 13 жовтня 1998 року про систему соціального страхування. Діяльністю установи соціального страхування керує Президент установи соціального страхування, якого призначає Прем'єр-міністр. Якщо коротко, то ZUS займається насамперед виплатою грошових допомог

з метою надання допомоги людям у різних життєвих ситуаціях. У ZUS можна вирішити питання, пов'язані з грошовими виплатами, що виплачуються різним групам населення (сімейні допомоги, пенсії, допомоги). ZUS також надає послуги роботодавцям як платникам внесків за своїх працівників.

ZUS також надає широкий спектр послуг для іноземців, наприклад, призначення та виплата сімейних допомог, переказ пенсій.

У ZUS ви можете вирішити питання особисто у відділенні або за допомогою онлайн-візиту.

Посилання на інтернет-сторінку установи соціального страхування:
<https://www.zus.pl/>

На сайті закладу соціального страхування можна вибрати мову, якою буде відображатися вміст сайту:

Які документи потрібно мати при собі для візиту в ZUS:

- номер PESEL (Універсальна електронна система реєстрації населення)
- документ про легальне перебування (можуть знадобитися рішення про легалізацію перебування та праці в Польщі),
- документ, що посвідчує особу - паспорт,
- будь-яка документація, що стосується допомоги, про яку Ви маєте намір клопотатися в ZUS,
- номер банківського рахунку.

Щоб переконатися, які документи потрібно мати при собі під час візиту до ZUS, зверніться до найближчого відділення ZUS, щоб записатися на прийом до філії або замовити е-візит.

Записатися на прийом до відділення ZUS можна трьома способами: через eZUS (PUE ZUS), через додаток mZUS, по телефону.

Детальна інформація про те, як записатися на прийом до ZUS:

<https://www.zus.pl/o-zus/kontakt/zarezerwuj-wizyte/wizyta-w-placowce>

Ви також можете записатися на прийом до працівника ZUS через Інтернет у формі електронного візиту. Для цього Вам потрібні доступ до Інтернету, комп'ютер,

планшет або телефон з працюючою веб-камерою, динаміком і мікрофоном.

Детальна інформація про те, як записатися на е-візит до ZUS:

<https://www.zus.pl/e-wizyta>

ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ:

Не забудьте повідомити кожному польську установу (наприклад, державні установи, банки, медичні клініки) про будь-яку зміну Ваших контактних даних (номер телефону, адреса електронної пошти, адреса проживання, адреса для листування, адреса місця праці і т.д.). - Це має ключовий вплив на процес комунікації у Вашій справі між Вами та установою. Відсутність цих даних може мати негативні наслідки для Вашого перебування в Польщі.

Якщо Ви іноземець і подаєте заяву на отримання пенсії по інвалідності або пенсії за віком у Польщі, Ви повинні, перш за все, виконати умови легального перебування в Польщі, умови легального працевлаштування в Польщі і виконати специфічні

умови конкретного виду пенсії по інвалідності або пенсії за віком. На рішення про надання допомоги та кількість документів, які необхідно подати, може також вплинути громадянство особи, яка подає заяву на отримання допомоги, тобто чи є Ви громадянином країни, з якою Польща, наприклад, підписала міжнародні угоди про соціальне забезпечення.

Слід пам'ятати, що кожен вид пенсії має свої специфічні та детальні умови її призначення та розмір, який залежить від накопичених внесків, стажу та інших факторів. Для отримання детальної інформації про іноземців, які претендують на пільги в Польщі, зверніться до установи соціального страхування.

Пенсії в Польщі: пенсія по інвалідності, пенсія у зв'язку з втратою годувальника та соціальна пенсія.

I. Пенсія по непрацездатності.

Виплачується особам, які не можуть працювати через хворобу або інвалідність.

Непрацездатною вважається особа, яка за станом здоров'я частково або повністю втратила здатність виконувати оплачувану роботу.

- Якщо Ви втрачаєте здатність виконувати роботу, яка відповідає Вашій кваліфікації, Ви стаєте частково непрацездатним,
- втрата можливості виконувати будь-яку роботу робить вас повністю непрацездатним.

Які умови повинні бути дотримані?

Право на пенсію по інвалідності в зв'язку з непрацездатністю надається за сукупності наступних умов:

- ви непрацездатні;
- Ви маєте необхідний страховий стаж (страховий та нестраховий періоди), що відповідає Вашому віку:
 - 1 рік - якщо ви стали непрацездатним до досягнення 20-річного віку,
 - 2 роки - якщо ви стали непрацездатним у віці від 20 до 22 років,
 - 3 роки - якщо ви стали непрацездатним у віці від 22 до 25 років,

- 4 роки - якщо ви стали непрацездатним у віці від 25 до 30 років,
- 5 років - якщо ви стали непрацездатним після 30 років;
- протягом останніх 10 років:
 - до дня звернення за призначенням пенсії або
 - до дня настання непрацездатності;
 - непрацездатність настала в період сплати або несплати внесків, зазначених у Законі про пенсійне забезпечення, в період отримання допомоги по догляду, спеціальної допомоги по догляду або допомоги по догляду, за які не потрібно було сплачувати внески на соціальне страхування, або протягом 18 місяців після закінчення цих періодів. Ця вимога не застосовується, якщо ви одночасно відповідаєте наступним умовам
- Ви є повністю непрацездатним і у вас є щонайменше:
 - 20 років страхового стажу - якщо ви жінка
 - 25 років страхового стажу - якщо ви чоловік.

Важливо!

Якщо особа стала непрацездатною після 30 років, їй не потрібно мати 5 років впродовж 10 років перед подачею заяви або настанням непрацездатності, якщо вона є повністю непрацездатною і довела це:

- 25 років страхового стажу - жінки,
- 30 років страхового стажу - чоловіки.

Види пенсій по інвалідності:

- постійна пенсія - якщо малоімовірно, що ви відновите працездатність;
- пенсія з перервами - якщо є ймовірність відновлення працездатності
- пенсія на навчання - якщо ви відповідаєте умовам для призначення пенсії по непрацездатності, однак, було зазначено, що доцільно пройти професійну перепідготовку через неможливість працювати за нинішньою професією.

II. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

Цей вид пенсії виплачується сім'ям померлих застрахованих осіб

або пенсіонерів з метою надання матеріальної допомоги.

Членам сім'ї особи, яка на момент смерті:

- мала встановлене право на пенсію за віком або відповідали умовам для її отримання,
- мала право на проміжну пенсію
- мала встановлене право на пенсію по інвалідності або відповідали умовам для її отримання;
- отримувала передпенсійну допомогу;
- отримувала передпенсійну виплату;
- отримувала компенсаційну виплату вчителям.

Право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника мають наступні особи :

1. власні діти, діти другого з подружжя та усиновлені діти:

- до досягнення 16 років;
- якщо вони навчаються - до досягнення 25 років (якщо дитина досягла 25 років в останній рік навчання у вищому навчальному закладі, право на пенсію продовжується до закінчення цього року навчання);
- незалежно від віку, якщо вони стали повністю непрацездатними у віці до 16 років або, якщо вони продовжують навчання, до 25 років.

2. онуки та рідні брати і сестри -

усиновлені щонайменше за рік до смерті на виховання та утримання до досягнення ними повноліття.

3. інші діти - усиновлені не менш як за рік до смерті на виховання та утримання до досягнення ними повноліття, за винятком дітей, які виховувалися та утримувалися в прийомній сім'ї або сімейному дитячому будинку сімейного типу.

4. чоловік (дружина) (вдова або вдівець), які до дня смерті перебували у шлюбі (за наявності певних умов),

Овдовіла особа, яка не відповідає цим умовам і не має джерела доходу, має право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника (за наявності певних умов).

Чоловік або дружина, розлучений або розлучена, вдова або вдівець, які не перебували у шлюбних відносинах з чоловіком або дружиною на момент смерті чоловіка або дружини, мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, якщо, крім виконання вищезазначених умов, вони мали право на аліменти від чоловіка або дружини на день смерті чоловіка або дружини,

що визначено судовим рішенням або домовленістю сторін.

Розлучений або окремо проживаючий чоловік/дружина також має право на пенсію, якщо доведе, що безпосередньо перед смертю чоловіка/дружини він/вона отримував/ла аліменти від чоловіка/дружини на підставі розлученого/окремо проживаючого договору (це не стосується чоловіка).

5. батьки (також після виконання певних умов).

Розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника становить:

- 85% пенсії померлого - якщо право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника має одна особа
- 90% заробітку померлого - якщо право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника мають дві особи
- 95% пенсії померлого - якщо право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника мають три або більше осіб.

III. Соціальна пенсія.

Соціальна пенсія, як допомога, призначається непрацездатним через хворобу або інвалідність особам, які не відповідають умовам для отримання пенсії.

Які умови повинні бути виконані?

Ви можете мати право на соціальну пенсію, якщо ви відповідаєте наступним умовам:

- Ви є повнолітнім;
- Ви старше 18 років, або
- Ви жінка, яка вийшла заміж після 16 років;
- лікар/медична комісія установи соціального страхування встановила, що Ви повністю непрацездатні через порушення функцій організму, яке виникло:
 - до того, як Вам виповнилося 18 років
 - під час навчання (також під час канікул або академічної відпустки)
 - в школі або університеті - до досягнення 25 років,
 - під час навчання в аспірантурі, докторантурі або наукового пошуку.
- Якщо ви відповідаєте всім необхідним умовам, ви можете мати право на соціальну пенсію:

- безстроково - якщо Ваша повна непрацездатність є постійною,
- на певний термін - якщо непрацездатність є тимчасовою.

Обов'язки перед ZUS:

Якщо Ви отримуєте соціальну пенсію, Ви повинні негайно повідомити установу соціального страхування про:

- про початок трудової діяльності, розмір отримуваного доходу (а також про його зміну), зміну даних (наприклад, місця проживання, прізвища, номера банківського рахунку) - в заяві на отримання EZP, факт взяття під варту або ув'язнення; факт того, що Ви стали власником фермерського господарства.

Пенсії в Польщі.

Пенсія за загальним пенсійним віком для осіб, які народилися до 1 січня 1949 року.

Пенсія за віком призначається особам, які народилися до 1949 р. Право на пенсію особа отримує на підставі свого віку.

Для отримання пенсії необхідно документально підтвердити необхідний страховий стаж, який становить:

- 20 років для жінки,
- 25 років для чоловіка.

Страховий стаж складається з:

- періодів сплати внесків (періоди професійної діяльності, наприклад, за трудовим договором)
- нестрахового стажу (періоди, за які не сплачувалися внески на соціальне страхування, але які в силу свого характеру зараховуються до страхового стажу, наприклад, отримання допомоги по догляду за хворим або по тимчасовій непрацездатності, здобуття вищої освіти).

Важливо! На цю пенсію поширюється гарантія найнижчої пенсії. Це означає, що якщо розрахований нами розмір Вашої пенсії виявиться нижчим за розмір найнижчої пенсії, ми підвищимо її до розміру найнижчої пенсії.

Документи, які потрібно подати в ZUS:

- заява про призначення пенсії (EMP) - можна отримати в відділеннях або на сайті www.zus.pl
- відомості про періоди сплати внесків і несплати внесків (ERP-6)

- документи, що підтверджують ваш страховий стаж (періоди сплати внесків і періоди, за які не сплачувалися внески), а також, за необхідності, періоди роботи на фермі або ведення фермерського господарства - це довідки з місця роботи, страхові картки, довідки, наприклад, про період навчання у вищому навчальному закладі, військової служби, період отримання допомоги по безробіттю і т.д.
- документи, що підтверджують вашу заробітну плату.

Коли подавати документи в ZUS:

Якщо ви відповідаєте віковому критерію (досягли пенсійного віку), ви можете подати заяву на отримання пенсії в будь-який час. ZUS призначить вам пенсію з місяця, в якому ви подасте заяву.

Вихід на пенсію за загальним пенсійним віком для осіб, які народилися після 31 грудня 1948 року.

Важливо! З 1 жовтня 2017 року пенсійний вік становить 60 років для жінок і 65 років для чоловіків.

Особам, які народилися після 31.12.1948 року, пенсія буде призначена за наступних умов: досягли загального пенсійного віку (60 років для жінок і 65 років для чоловіків), сплачували внески на соціальне або пенсійне страхування щонайменше 1 день, наприклад, як найманий працівник або як самозайнята особа, не мають пенсії за віком, призначеної у зв'язку з досягненням підвищеного пенсійного віку. Установа соціального страхування (ZUS) призначає пенсію з місяця, в якому подано заяву, але не раніше, ніж з дня досягнення загального пенсійного віку (60 років для жінок і 65 років для чоловіків).

Як визначається розмір пенсії?

ZUS розраховує розмір пенсії шляхом ділення бази для її нарахування на середню очікувану тривалість життя. Основою для розрахунку нової пенсії є сума:

- проіндексованих внесків на пенсійне страхування, зарахованих на індивідуальний рахунок застрахованої особи до кінця місяця, що передує місяцю, з якого виплачується пенсія
- переоціненого початкового капіталу;
- кошти, що обліковуються на субрахунок в ZUS.

Очікувана тривалість життя - це очікувана кількість місяців, протягом яких ви будете отримувати пенсію. Таблиці очікуваної тривалості життя щорічно публікуються Головою Центрального статистичного управління. Вони є основою для розрахунку пенсій для заяв, поданих з 1 квітня певного року до 31 березня наступного року.

Пенсійне забезпечення для іноземців.

Для того, щоб отримувати пенсійні виплати в Польщі, іноземці повинні відповідати певним умовам і сплачувати внески в Польщі. Польща та Україна підписали двосторонню угоду про соціальне забезпечення у 2012 році. Вона захищає людей, які працюють або працювали в обох країнах. Угода про соціальне забезпечення передбачає, що періоди страхування в іншій країні також враховуються при визначенні права на пенсію. Однак це не означає, що Фонд соціального страхування фінансує пенсії громадянам України за періоди роботи в їхній країні. Кожна країна виплачує допомогу пропорційно до тривалості страхового стажу в кожній

країні. Відповідно до двосторонньої угоди між Польщею та Україною, періоди роботи в Україні також враховуються при визначенні права на мінімальну пенсію в Польщі. Однак компенсація доплати до мінімального розміру пенсії здійснюється з суми доплат з обох країн. Заклад соціального страхування (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) має інструменти для перевірки того, чи відповідає особа умовам для отримання доплати до польської допомоги за проживання в нашій країні. Для того, щоб іноземець міг проживати в Польщі, він повинен мати право легального перебування на підставі документа, виданого управлінням у справах іноземців, або на підставі легальності перебування, отриманої шляхом запису в реєстрі Прикордонної служби.

Заявники на отримання польської пенсії не тільки подають заяву про місце проживання під загрозою кримінальної відповідальності, але також, на вимогу Управління соціального страхування (ZUS), повинні надати документ, що підтверджує легальне перебування в нашій країні. Також особливо важливо, що ZUS співпрацює зі своїм партнером

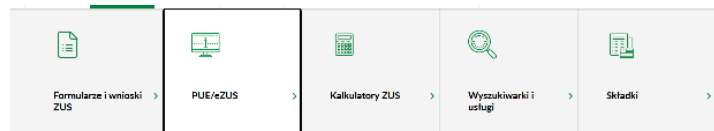
в Україні - Пенсійним фондом України. Процедури, що застосовуються обома установами при розгляді пенсійних заяв, вимагають перевірки, в рамках адміністративної співпраці, великої кількості інформації, що стосується призначення та виплати допомоги. Це включає в себе адресні дані одержувачів допомоги.

Обліковий запис eZUS (PUEZUS).

Якщо заява подається через банк або портал Emp@tia і у Вас ще немає профілю eZUS (PUEZUS), ZUS створить такий профіль на основі даних, зазначених у заяві на отримання конкретної допомоги. ZUS надішле інформацію про підтвердження створення профілю та інструкції для першого входу на електронну адресу, вказану в заяві. eZUS (PUEZUS) надає доступ до даних, що зберігаються в облікових записах ZUS, в режимі он-лайн, дозволяє легко створювати та надсилати в електронному вигляді заяви та розрахункові документи, а також різні типи листів та заяв. Також можна записатися на прийом до ZUS. Посилання на PEU/eZUS можна знайти на веб-сайті в нижній частині сторінки:

Посилання на веб-сайт Закладу
Соціального Страхування:
<https://www.zus.pl/>

Контактна інформація ZUS/контактні дані
ZUS:
<https://www.zus.pl/o-zus/kontakt/centrum-obslugi-telefonicznej-cot->

ВАЖЛИВО

Зверніть увагу: навчальна брошура не є джерелом права.

Автори доклали всіх зусиль для того, щоб зміст брошури відповідав чинному законодавству. Однак слід мати на увазі, що в публікації розглядаються типові ситуації та найпоширеніші випадки, тому вона не може бути повністю застосовна до індивідуальних випадків.

Кількість і тип документів, які можуть вимагати адміністративні органи в ході процедури легалізації перебування і праці в Польщі, а також у справах, пов'язаних з охороною здоров'я та освітою, можуть відрізнятися від зазначених у брошурі, в залежності від конкретного випадку.

У разі будь-яких сумнівів рекомендується:

- звернутися до відповідного адміністративного органу (наприклад, до Воєводського управління, Управління у справах іноземців)
- ознайомитися з законодавством,
- скористатися безкоштовною допомогою Центру Інтеграції Іноземців в Зеленій Гурі.

РОЗРОБНИК:

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W ZIELONEJ GÓRZE

Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze

wupzielonagora.praca.gov.pl

НА ПОТРЕБИ:

CENTRUM
INTEGRACJI
CUDZOZIEMCÓW ZIELONA GÓRA

КОНТАКТИ:

НАВЧАЛЬНА БРОШУРА

БЕЗКОШТОВНИЙ ЕКЗЕМПЛЯР

PIK 2025

Публікація видана в рамках проєкту: «Твоя доля у твоїх руках - соціальна та професійна підтримка іноземців». Проєкт співфінансується Європейським соціальним фондом Плюс, в рамках програми «Європейські фонди для Любуського регіону 2021-2027», Пріоритет 6 Європейські фонди на підтримку громадян, Захід 6.12 Інтеграція громадян третіх країн.

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Warte zachodu